

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

vedoucí práce

Typ posudku: vedoucí práce Prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc.

Název práce: Jak dopadá samostatná a hybridní neformální péče o seniory na pečující rodiny?

Autorka práce: Bc. Kateřina Hainzová

Oponent práce:

Navržené hodnocení: výborně (A)

Zdůvodnění vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Na str.20 formuluje autorka dvě výzkumné otázky: 1) Jak se liší dopady neformální péče o seniory na pečující rodiny s ohledem na využití hybridní péče? 2) Jaké jsou rozdíly v různých aspektech života pečovatelských s ohledem na využití hybridní péče? Z prvního problému Kateřina Hainzová odvozuje předpoklad, že pečovatelé, kteří nevyužívají hybridní péče se potýkají s intenzivnějšími důsledky péče. Z druhé otázky plyne předpoklad horší kvality života a větších psychických, společenských a ekonomických problémů bez využití hybridní péče. V závěru autorka potvrzuje předpoklady a podrobně zdůvodňuje, jak se oba typy péče liší. Píše: „Celkově lze konstatovat, že kombinace rodinné podpory a profesionální pomoci má významný pozitivní vliv na zvládnutí péče o nesoběstačné seniory a snižuje psychickou zátěž pečujících.“ (s. 56) Závěry tedy odpovídají cílům. Práce je vhodně strukturována. Nejprve Kateřina Hainzová exponuje teoretické otázky a problémy, podrobně se věnuje rodinné péči o seniora, pečovatelským, jejich motivaci, dopadům na pečovatele, problémům a typům pomoci pečujícím rodinám.(s.6-16), definuje hybridní péči podle Michaela D. Fina a Adrianny Thurgood a Kashi Schuldt, a vysvětluje výhody mezigenerační solidarity.(s.17-19). V rámci metodologie výzkumu formuluje výzkumné otázky, volí kvalitativní výzkumný design, vyhledává konverzační partnery, charakterizuje princip otevřeného kódování a etiku výzkumu.(s.20-25). Relativně obsáhlá diskuse výsledků je založena na podrobných prepisech audiozáznamů a jejich rozřazení a rozboru podle témat 6.1. (vliv péče na vztahy), 6.2. (míra zátěže), 6.3. (odlišnosti samostatné a hybridní péče). (s.20-53). V závěru autorka shrnuje (na str. 54-58) zjištěné poznatky.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka využila 28 relevantních prací k tématu, z toho 12 cizojazyčných pramenů.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Kateřina Hainzová založila svou diplomovou práci na dostatečném souboru celkem čtrnácti hloubkových polostrukturovaných rozhovorů se dvěma skupinami pečujících – samostatně a sdíleně pečujícími. Z hlediska výpovědní hodnoty je možno považovat soubor dat za teoreticky nasycený.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka citlivě váží nakolik jsou její zjištění relevantní. Závěry opírá o originální zjištění a konfrontuje je s teoretickými prameny. Podle jejich zjištění „[N]esoběstačnost seniorů a jejich potřeba péče a podpory představují vývojovou krizi, ... v rámci rodinného kontextu.“ (s.54) Dospělé děti se „postupně vrací zpět k rodičům, aby o ně mohli pečovat.“ (s.54) „Celkově lze říci, že poskytování péče nesoběstačným seniorům má výrazný vliv na rodinné vztahy. Tyto vztahy

mohou být ovlivněny emocemi, konflikty a neshodami, ale zároveň mohou posílit rodinnou solidaritu a spolupráci při péči o stárnoucího člena rodiny.“ (s.55) Přitom lze podle autorky konstatovat „že kombinace rodinné podpory a profesionální pomoci má významný pozitivní vliv na zvládnutí péče o nesoběstačné seniory a snižuje psychickou zátěž pečujících.“ (s.56). Ve výzkumu Kateřina Hainzová prokázala, „že pečující, kteří využívají možnosti hybridní péče jsou více zapojeni se svou rodinou do péče než pečující, kteří vykonávají samostatnou péči. U těchto pečujících spíše dochází k situaci, že se starají sami a rodina k péči nepřispívá. (s.57). Závěrem autorka (na str. 57-58) uvádí omezení, která brání „obecnější aplikovatelnosti výsledků“.

Diplomová práce Bc. Kateřiny Hainzové prokazuje, že řada zjištění autorky významně přispěla k porozumění zkoumané problematice.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Autorčina tvrzení jsou jasně rozlišena od tvrzení převzatých z teorie či z jiných, českých nebo zahraničních, výzkumů.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Autorka správně odkazuje, včetně uvedení příslušných stran prací. Dílo má své teoretické zakotvení, a přitom jednotlivá zjištění (uvedená v kapitole 6 „diskuse výsledků“) velmi detailně mapují dosažené výsledky výzkumu. Diplomová práce je přehledná, srozumitelně strukturovaná a dobře čitelná. Nezaznamenal jsem jazykové ani gramatické nedostatky. Kontrola shody prokázala jednoznačně originalitu práce. Žádné z originálních zjištění autorky nemá vazbu na nějakou nalezenou část věty. Shoda se v jednotlivých nízkých procentech týkala jen odkazů na použité zdroje, a to je pochopitelné vzhledem k blízkým tématům příbuzných prací.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li nějaké). Práce Kateřiny Hainzové obsahuje řadu netriviálních zjištění svědčících o hlubokém porozumění tématu diplomové práce. Tato dílčí zjištění však nemohla být uvedena v obecných závěrech práce.

8. *Náměty na diskusi při obhajobě práce.*

Vidíte širší využívání hybridní péče v rámci neformálního pečování českých rodin o seniora jako nevyhnutelný trend anebo spíše jako volně se nabízející variantu? Diskutujte ve vazbě na zjištění vaší diplomové práce.

Celkové hodnocení práce: **Výborně (A)**

Datum: 4. června 2024

Podpis:

.....

Prof. PhDr. Hynek Jeřábek, CSc.